

Københavns og Vartov Valgmenigheder

Juni 2014 Nr. 2

Hvordan?

Pinsedag – Johannes 14,15-21

Hvordan kan man vide at man elsker nogen? Det spørgsmål kan godt bringe én i tvivl. Man kan komme i tvivl om sine følelser. Man kan komme i tvivl om man nu også altid gør nok. Man forvisser sig dårligt om sin kærlighed ved at spejde efter tegn på den og ved at foretage indre meningsmålinger. Måske er det et af den slags spørgsmål man ikke kan besvare og ikke skal stille.

Engang spurgte jeg ikke desto mindre konfirmanderne hvordan man kan vide at man elsker nogen? En af dem svarede: 'Fordi man gerne vil være sammen.' Så enkelt er det.

Helt så enkelt forekommer det ikke Jesu disciple. Jesus holder en lang afskedstale for at forvise dem om at han gerne vil være sammen med dem, ja, at de hører sammen. Men hvorfor forlader han dem så? Hvorfor går han til sin fader, som han siger?

Og hvad er det med talsmanden for noget? Kan han ikke bare sige det selv, i stedet for at få en anden til at sige det for sig,

det han vil sige? Og kan han ikke bare blive her selv i stedet for at sende en anden? Hvordan kan han være hos dem, ja, hvordan kan han være *i* dem hvis han forlader dem? Det hele forekommer noget dunkelt og en anelse sværmerisk. Man forstår godt disciplenes usikkerhed.

At være sammen, det må dog være at berøre hinanden og udveksle følelser. Kroplige og sjælelige kontakter. For det er hvad vi i almindelighed kalder virkeligheden: på den ene side kroppen, det fysiske – på den anden side sjælen, følelserne. Går det rigtig højt, begynder vi at forestille os at sjælen og kroppen hænger sammen i et psykosomatisk misk-mask – og så kan vi, som den tvivlende Thomas, give os til at fingerere i hinandens sår. Så er vi rigtig sammen.

Det var ikke det konfirmanden mente, og det er bestemt ikke det Jesus mener når han siger at 'I er i mig og jeg i jer.' Det betyder ikke at vi skal æltes ind i hinanden. For han forlader os og går til sin fader. Det har disciplene svært ved at forstå

fordi de, som vi, umiddelbart kun regner med det kropslige og det sjælelige, og hvis man ikke er sammen på den måde, er man ikke sammen. For dem og os, for 'verden' som Johannesevangelisten siger, er virkeligheden ikke andet end krop og sjæl. Der er ingen ånd.

'Verden' forstår sig ikke på ånd, sandhedens ånd, for Jesus siger at faderen 'vil give jer en anden talsmand, som skal være hos jer til evig tid: sandhedens ånd, som verden ikke kan tage imod, fordi den hverken ser eller kender den.' Budskabet fra denne anden talsmand overskrider vores selvoptagne interesse for kroppens sansninger og sjælens følelser.

Jesus trækker sig tilbage for at give plads for ånden. Den binder os sammen. Ja, den forbinder os med verden.

Det er ikke så længe siden man mente at mennesket var en fremmed i verden. Ifølge marxismen var mennesket fremmedgjort fordi det blev afskåret fra det selv havde produceret. Dermed bliver det ikke blot fremmed over for verden, men også over for sine medmennesker. Fremmedgørelsen kunne kun ophæves hvis det arbejdende menneske overtog produktionsmidlerne.

Og så var der det enkelte menneskes fremmedhed. De såkaldte eksistentialister hævdede at mennesket ikke hørte til i verden eller sammen med de andre, men det kunne det – måske – komme til hvis det først overtog sig selv – hvad det så vil sige.

Pinsen er det modsatte af alle forestillinger om at mennesket er kastet ud i fremmedhed, at det er fremmed i forhold til andre og verden. Budskabet fra ånden, Jesu talsmand, forkynder derimod at andre mennesker ikke er os fremmede, og at verden ikke længere skal være os fremmed. Vi hører til. Vi skal leve.

Hvordan det? Her synes det mere interessant at spørge end at gøre – men også mere livsfjernt. Det er som med det at elske. Når vi vil vide om vi gør det, kommer vi nemt i forlegenhed. Det enkle forvirres.

Den grundlæggende forvirring i menneskeheden liv udspringer af deres himmelstræbende spørgen, dengang de ville bygge Babelstårnet for at skaffe sig overblik over alt, i himlen og på jorden, så de kunne få svar på alting og vide hvad meningen med det hele var. Men Gud steg ned og forvirrede deres sprog – for Babel betyder forvirring, forvirret tale. Babel er bavl. Sprogforvirringen vanskeliggjorde produktionsforholdene, menneskene blev fremmede for hinanden, og de spredtes over hele jorden.

Nu samles menneskeheden igen. Med åndens komme kan de forstå hinanden. Det er betegnende at Lukas i sin skildring af pinsunderet skriver at folkenene i Jerusalem stimlede sammen da de hørte åndens susen og apostlenes tale, 'og de blev forvirret, fordi hver enkelt hørte dem tale på sit eget modersmål.' Forvirringen består ikke i at de *ikke forstår* hvad de siger. Nej, det forvirrer dem at de *kan forstå* hvad de siger! Her har de gået og vænnet sig til at forvirring og misforståelser var det almindeligt udbredte. Men nu bliver de forvirret over at de forstår, forvirret over at der ikke længere er grund til deres forvirring.

Dét er den største fremmedgørelse: at vi ikke véd af at vi er fremmede for hinanden, og at vi betragter forvirring og misforståelse som det normale. For da er der ingen drift efter at række ud. Den anden er os mest fremmed når han tror han forstår hvad vi siger, men ikke gør det. Der er ord som vi undlader at sige til hinanden fordi det ville smerte for dybt hvis de blev misforstået. Vi må da trøste os med at mange

ord lades bedst usagte – og sådan er det vel også. I dag har vi i almindelighed nok ikke så svært ved at sige hvad vi føler; men vi har svært ved at sige hvordan det *er*. Med vores følelser kan vi skygge for virkeligheden.

Med sit komme siger ånden hvordan det er. Grundforvirringen er ophævet. Menneskene skal ikke være fremmede for hinanden. De skal ikke være fremmede i verden. I grunden hører vi sammen. I grunden er verden hjemlig.

Vi sang det tidligere: 'Det ånder himmelsk over støvet / det vifter hjemligt gennem løvet'. I sig selv er støvet og løvet ikke meget mere end et midlertidigt element for vores kroppe, en ørken for vores ensomme sjæle. Men når det som nu ånder himmelsk over dem, er det et paradys der ikke rejser spørgsmål til livet.

Jesus siger: 'jeg lever, og I skal leve.' Vores liv udspringer af hans liv, og han kan ikke andet end leve, for han er den levende Gud. Vel forlader han disciplene for at tage til sin fader, men han efterlader dem ikke faderløse. Han *og* faderen sender dem ånden til at tale i deres sted.

Ånden skaber frirum. Den fedter os ikke ind i verden, og den besætter os ikke, som var vi bare natur – et stykke krop i spasmer, en sjælerest i vild flugt. Ånden taler til os for at vi skal *tale med*. Ikke med særlige ord, men med almindelige ord. De ord der forbinder os med hinanden, med verden. Den hjemlighed som kun modersmålet kan forlene os.

De ord vi lever af, kan visne inden de kommer over vores læber. Vi kan længes efter at udtale dem, længes efter at høre dem af den andens mund. Fremmedheden kan stadig vokse frem. Afstanden mellem mennesker og deres verdener kan blive stor og til tider uoverstigelig.

Men afstanden mellem Gud og mennesker vil aldrig igen vokse. For selv om Jesus kan synes at have forladt os, har han det ikke. Nu taler han til os ved Guds ånd. Den taler til os på mangfoldige måder, og der skal såmænd ikke megen lydørhed til for at høre at den også taler til os når vi er uden for kirkens rum. Ånden taler til os i alle de ord som forbinder os frit med hinanden. Kærlighedens ord: i dem elsker vi ham og elskes af ham. Sandhedens ord: af dem lever vi og lader ham leve iblandt os.

Kærlighedens og sandhedens ånd taler enkelt og klart. Vi er ikke altid i stand til at høre det så tydeligt som den dag i Jerusalem, og det er jo også længe siden. Men vi kan stamme videre på åndens store ord. Leve Guds liv videre i vores liv. Elske Guds kærlighed videre i vores kærlighed – til hinanden, til det liv der er vores.

Til tider kan denne stammen slå over i spørgsmål: Hvordan kan vi vide at det er sandt? Hvordan kan vi vide hvad der er kærligt? Det enkle svar er: Fordi vi ikke vil være fremmede. Fordi vi vil være sammen. Fordi vi gerne vil leve. Fordi vi gerne vil elske.

Det er enkelt, og når vi bliver forvirrede og gør det vanskeligt, kan vi lytte til åndens susen og pinsens budskab om den nye virkelighed. For nu véd vi at Gud altid gerne vil være sammen med os, til evig tid. Han lever for at vi skal leve. Han elsker for at vi skal elske.

Det giver ånden os at gøre. Det giver ånden os at sige. Der er altid mere at gøre, altid mere at sige.

Niels GrønkJær

Salmer:
290, 309, 286 – 291, 296, 300

Formandsberetning for 2013 Vartov Valgmenighed

Vartov Valgmenigheds årsmøde 28. april 2014

Når jeg tænker på året 2014, så er det lys og glæder, der melder sig! *ikke* 'lys, glæde og selvrealisering', som der stod i en reklame forleden, altså ikke lys og glæde i op-højet selvtilstrækkelighed – men fællesskabets lys og glæde og deres modsætninger i mørke og sorg (sådan som vi har været det igennem i påskens gudstjenester). Når vi har fået lov til at opleve glæden, så rammer tabet os, men vi vil ikke være foruden kærligheden. Lad os rejse os og sammen mindes de døde: Herluf Baggesen, Jørgen Banke, Jakob Grosbøll og Kjeld de Fine Licht ... Vi vil savne deres markante skikkelser, savne dem på den faste plads i kirken. Æret være deres minde!

Lys kom der ikke bare i Vartovs gård, da alle lindetræerne segnede for motorsavens fræsen en skøn sommerdag. Efter mange forsinkelser er gården nu ved at ligne noget igen, og man kan igen opleve at lægge byen og dens larm bag sig, når man træder ind gennem porten. Det har været en sej omgang, men når enden er god ... Der er 'indvielse' den 15. maj.

Lys kom der også i det forløbne år på 2. sal, i præsteboligen, da smilende, lysende Ida flyttede ind hos Niels. Og da de hånd i hånd forlod kirken efter vielsen, vidste vi, at glæden var flyttet med! Da Niels i sin tid var til samtale om den ledige præstestilling i Vartov, spurgte han, om det var et problem, at der ikke kom en præstekone med, hvilket vi selvfølgelig benægtede. Men man

kan jo blive klogere. Så tak, Niels, fordi vi har fået en præstekone, en af dem, der er opmærksom, lyttende, favnende.

Nye medlemmer er kommet til i årets løb: vi byder hjertelig velkommen og glæder os til fremtidigt samvær.

Og også i det forløbne år har der været inspiration at hente ved menighedsmøderne og ved fire eftermiddags-dobbeltforedrag tilrettelagt sammen med Grundtvigsk Forum.

'Huset af stene' fik som så mange andre stormskader et par gange i efteråret, men ikke mindst med en hurtig indsats fra Søren Winther fik vi skaderne udbedret samlet for komplekset Vartov. En stor tak til Søren for utrættelig hjælp. Men også indendøre måtte vi have hjælp, da lydanlægget pludselig ikke ville give lyd fra sig, eller i hvert fald ikke behagelig lyd. Nu er lydanlæg i kirken og her i salen udskiftet, så mange andre funktioner end blot talegengivelse kan klares, til glæde også for Pastoralseminariet.

Sidste år omtalte jeg de to nye organister, Inge Bønnerup i Vartov, Tom Ernst i Immanuels. De har beredt os megen glæde med musik til gudstjenester og andre kirkelige handlinger og til koncerterne om Bach i Weimar. Tak til begge.

På 'jorden' har Søren styret os sikkert gennem årets gudstjenester, sekunderet

af kirketjenere fra Immanuelskirken eller medlemmer af nævnet. Tak til Søren og til vores rengøringshjælp.

Ja, nævnet. Der skal lyde en hjertelig tak til nævnets medlemmer, som, med en formand bosat næsten i den anden ende af landet, må holde for. Tak!

En tak også til Kurt, der i det forløbne år fik en række ekstra opgaver, ikke mindst i forbindelse med menighedsrejsen til Tyskland.

Når vi ser tilbage på et år, så er der også grund til at sende en tak til Københavns Valgmenighed, som – selv om de i årets løb har 'stjålet' flere af vores medlemmer! – har været en uvurderlig samarbejdspartner. Sammen med Københavns Valgmenighed planlagde og gennemførte vi først og fremmest Foreningen af Grundtvigske Valg- og Frimenigheders årsmøde i København i juni med næsten 200 deltagere. Deltagerne var glade for samværet, indholdet og den afslappede stemning. Sammen planlagde og gennemførte vi også menighedsrejsen i Luthers og Goethes fodspor, til Weimar og Wittenberg. Men også mere alvorlige emner har vi arbejdet med i fællesskab: hørings svar til Kirkeministeriet på forslag til ny styring for folkekirken – ikke fordi vores svar har givet sig markant udslag indtil videre. Der er udsendt en betænkning om den fremtidige styring. Denne gang er der meget kort høringsfrist: 31. maj. Jeg har endnu ikke fået nærlæst alle Betænkning 1544's 448 sider, men jeg kan umiddelbart konstatere, at man har erkendt, at valgmenighederne er en del af folkekirken, så vi kan ikke helt holdes udenfor, men man har beskrevet en noget speciel konstruktion: valgmenighederne må nu stemme til Fællesudvalget – men vi kan ikke stille

op! (man kan som valgmenighedspræst godt stille op til bispevalg, men altså ikke til folkekirkenes fællesudvalg ...). Tidligere i dag var der i store sal et debatmøde om betænkningen (Grundtvigsk Forum var arrangør).

Vi må også på andre områder konstatere, at vidensniveauet om valgmenigheder på ministerielt plan er begrænset. I efteråret meddelte man pludselig til Kurt Gotfredsen, at menighedens registreringsbevis hos SKAT var ændret til 'offentlig virksomhed', hvilket havde en række konsekvenser for forskellige økonomiske forhold og terminer. Nu har jeg meget svært ved at se os som en offentlig virksomhed, så jeg henvendte mig til SKAT, som efter talrige omstillinger måtte bøje sig for, at jeg insisterede på, at de måtte kunne finde en, der vidste noget om emnet – og efter fremsendelse af tro-og-love-erklæring om, at vi står under et biskoppeligt, teologisk tilsyn, men ikke 'hører under' kirkeministeriet, så endte sagen med, at vi nu er tilbageført til at være en privat forening!

Jeg vil slutte min lille beretning om året 2013 her oppe: med en hjertelig tak til vores præst! Tak Niels, for alle gudstjenesterne i året, for dåbshandlinger, konfirmationer, bryllupper og begravelser. Det er godt at vide, at vores præst kan sætte ord, egne og salmedigternes ord på livets store begivenheder. Men allermest tak for søndagenes ord, når jeg kommer for at blive hævet, oplyst, provokeret, rystet, drejet rundt, så ord og fortællinger igen får betydning og indhold, som bringer mig ind i livet!

Vibeke Hein

Hvornår er det bedst at gå til gudstjeneste?

I de to valgmenigheder er der enighed om at vi holder gudstjeneste hver søndag kl. 10 i en af kirkerne. Det er første prioritet.

Men hvad med eftermiddagsgudstjenesten en gang om måneden? I flere år har det været kl. 16 på skift mellem de to kirker, med svingende tilslutning. Derfor vedtog nævnet og rådet sidste år som forsøg at der hver fjerde søndag i maj, juni og august skulle være gudstjeneste kl. 8.30 i Vartov og kl. 10 i Immanuel's. Også her har tilslutningen varieret så det er svært at drage en tydelig konklusion. Nævn og råd har derfor på sit seneste møde vedtaget at forlænge forsøget med endnu et år.

Vi er – også i denne sag – meget interesserede i at høre medlemmernes tilkendegivelser.

*Vibeke Hein
Jens Hestbech*

Sensommerudflugt for børn og deres familier

Vi tager sammen på udflugt efter gudstjenesten i Immanuelskirken kl. 10 *søndag den 14. september*. Turen går til Frederiksberg Have og Frederiksberg Slotskirke.

Først spiser vi medbragt frokost i haven. Kl. 13 skal vi på rundvisning i børnehøjde i Frederiksberg Slotskirke, og til sidst går vi til legepladsen, hvor vi også drikker kaffe og spiser kage.

I må meget gerne tilmelde jer med antal personer og alder på børn. Alle er velkomne – børn med familie, med bedsteforældre, med tanter og onkler ... Medbring frokostkurv og måske en kage.

Tilmelding senest 8. september til:

Niels Grønkjær 33 13 30 31, ng@kvvv.dk

Signe Rørdam Thomsen, 29 92 10 67, roerdam@hotmail.com

Mette Vestergaard, 26 23 97 79, vestergaard_mette@hotmail.com

New Public Management

Ved menighedsrådet *mandag den 29. september kl. 19.30* taler professor Steen Hildebrandt om New Public Management (NPM) som daterer sig tilbage til 1980'erne hvor det var et svar på store ledelsesudfordringer i den offentlige sektor i en række vest-europæiske lande. I de mellemliggende år har NPM vundet indpas i lande som England og Danmark. Sagt i korthed handler det om såkaldt professionel ledelse, dokumentation, sammenligning, måling, konkurrence mm. I foredraget redegør Steen Hildebrandt for det oprindelige NPM-begreb, for dets udvikling og for den kritik og de frustrationer der er opstået i kølvandet på NPM's udbredelse. Det handler blandt andet om centralisering og om reduktion af mennesket til objekt, ressource, konkurrence- og produktivitetsfaktor. Eller om det som er blevet sammenfattet under betegnelsen: Konkurrencestaten. I foredraget refererer Steen Hildebrandt til sin nye bog *Vækst og bæredygtighed*.

Efterårsmøde i Vartov

Søndag den 5. oktober er Københavns og Vartov valgmenigheder værter for de sjællandske valgmenigheders efterårsmøde i Vartov. Efter gudstjenesten kl. 10 er der kaffe i Grønnegården og spisning i Store Sal kl. 12. Derefter taler biskop Kjeld Holm om 'Kristendom og samfundsenngagement'. Efter kaffe og kage slutter mødet kl. 16.

Tilmelding senest 22. september til Vibeke Hein på mail: vibekehein@liselund.dk eller telefon: 20 19 89 90.

Prisen for deltagelse er kr. 175 som inden mødet bedes indbetalt på konto 6194-4170277452 eller via hjemmesiden.

Adresser

Præst: Niels Grønkjær, Løngangstræde 24, 2., 1468 København K, tlf. 33 13 30 31
e-mail: ng@kvvv.dk - hjemmeside: www.kvvv.dk

Københavns Valgmenighed

Formand:

Jens Hestbech
Gl. Kongevej 19, 3. th., 1610 København V
Tlf. 33 24 85 97/31 90 75 97

Forretningsfører:

Per Lund-Hansen
Jonstrupvangvej 8, 3500 Værløse
Tlf. 44 47 47 27/20 68 47 27
Bank: 0255 9 02 83 90

Kirketjener:

Rasmus Jensen
Amager Boulevard 101, 03-54
2300 København S. Tlf. 22 40 19 37

Organist:

Tom Ernst
Esplanaden 5B, st.tv., 1263 København K
Tlf. 33 12 69 52

Vartov Valgmenighed

Formand:

Vibeke Hein
Kongevejen 467 B, 2840 Holte
Tlf. 30 62 67 22

Forretningsfører:

Kurt Gotfredsen
Opnæsgård 57, 1. th., 2970 Hørsholm
Tlf. 31 95 63 72
Bank: 6194 - 4170277452

Kirketjener:

Søren Frank Jensen
Tømmergravsgade 30 Z, 2450 København SV
Tlf. 22 89 62 92

Organist:

Inge Bønnerup
Peter Bangs Vej 153, 1. tv., 2000 Frederiksberg
Tlf. 33 32 68 90

For børnepasning under gudstjenester: Kontakt Signe Rørdam Thomsen:
roerdam@hotmail.com

Valgmenighedernes hjemmeside er www.kvvv.dk

Bladets redaktion: Niels Grønkjær (ansv.havende), Lilly Wiberg, Søren Anker-Møller
Forsidevignet: Peter Hentze

Afsender:

Københavns og Vartov
Valgmenigheder
Løngangstræde 24, 2.
1468 København K

Gudstjenester i Vartov Kirke og Immanuelskirken*

6. juli – 27. juli

Ingen gudstjenester i juli måned

3. august (7. søndag efter trinitatis)

Immanuelskirken kl. 10

10. august (8. søndag efter trinitatis)

Vartov Kirke kl. 10

17. august (9. søndag efter trinitatis)

Immanuelskirken kl. 10

24. august (10. søndag efter trinitatis)

Vartov Kirke kl. 10

31. august (11. søndag efter trinitatis)

Vartov Kirke kl. 8.30

Immanuelskirken kl. 10

7. september (12. søndag efter trinitatis)

Vartov Kirke kl. 10

14. september (13. søndag efter trinitatis)

Immanuelskirken kl. 10

Sensommerudflugt for børn

21. september (14. søndag efter trinitatis)

Vartov Kirke kl. 10

28. september (15. søndag efter trinitatis)

Vartov Kirke kl. 10

Immanuelskirken kl. 16

5. oktober (16. søndag efter trinitatis)

Vartov Kirke kl. 10

De sjællandske valgmenigheders efterårs-
møde

12. oktober (17. søndag efter trinitatis)

Immanuelskirken kl. 10

Korsang

19. oktober (18. søndag efter trinitatis)

Vartov Kirke kl. 10

26. oktober (19. søndag efter trinitatis)

Immanuelskirken kl. 10

Korsang

Vartov Kirke kl. 16

Sommertid slutter

KALENDER

Mandag den 29. september kl. 19.30:

Menighedsmøde i Vartov

Steen Hildebrandt: New Public Management

Søndag den 5. oktober:

De sjællandske valgmenigheders efterårsmøde i Vartov

Mandag den 27. oktober kl. 19.30:

Menighedsmøde i Vartov

Hans Boll-Johansen: Den dobbelte sandhed. Dansk og tysk i Sønderjylland 1864-1955

Mandag den 1. december kl. 17:

Adventsmøde i Vartov

*Immanuelskirken ligger på Forhåbningssholms Allé 20, Frederiksberg.